

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ಥಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ರಾಜ್ಞಃ ಸತ್ಯೇ ದೃಢತರಾವಸ್ಥಾನಾಯ ಪ್ರೇರಣಂ
ನಿಜಪ್ರಾರ್ಥಿತವರಪೂರ್ತಯೇ ತಂ ಪ್ರತಿ ದುರಾಗ್ರಹಪ್ರಕಟನಂ ಚ,
ಅಂತಃಪುರದ್ವಾರಮಾಗತ್ಯ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಸುಮಂತ್ರಸ್ಯ ಮಹಾರಾಜಸನ್ನಿಧೌ ಪ್ರೇಷಣಂ
ರಾಜಾಜ್ಞಯಾ ಸುಮಂತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಮಾನೇತುಂ ತತೋ ಗಮನಂ ಚ

ಪುತ್ರಶೋಕಾದಿಫತಂ ಪಾಪಾ ವಿಸಂಜ್ಞಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ |
ವಿಚೇಷ್ಟಮಾನಮುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಐಕ್ಷ್ವಾಕಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.14.1 ||

ಪಾಪಂ ಕೃತ್ವೇವ ಕಿಮಿದಂ ಮಮ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಸಂಶ್ರವಂ |
ಶೇಷೇ ಕ್ಷಿತಿತಲೇ ಸನ್ನಃ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂ ಸ್ಥಾತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 2.14.2 ||

ಆಹುಃ ಸತ್ಯಂ ಹಿ ಪರಮಂ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮವಿದೋ ಜನಾಃ |
ಸತ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಚ ಮಯಾ ತ್ವಂ ಧರ್ಮಂ ಪ್ರತಿಚೋದಿತಃ || 2.14.3 ||

ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಶೈಬ್ಯಃ ಶೈನಾಯ ಸ್ವಾಂ ತನುಂ ಜಗತೀಪತಿಃ |
ಪ್ರದಾಯ ಪಕ್ಷಿಣೇ ರಾಜಾ ಜಗಾಮ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಂ || 2.14.4 ||

ತಥಾ ಹ್ಯಲರ್ಕಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವೇದಪಾರಗೇ |
ಯಾಚಮಾನೇ ಸ್ವಕೇ ನೇತ್ರೇ ಉದ್ಧೃತ್ಯಾವಿಮನಾ ದದೌ || 2.14.5 ||

ಸರಿತಾಂ ತು ಪತಿಃ ಸ್ವಲ್ಪಾಂ ಮರ್ಯಾದಾಂ ಸತ್ಯಮನ್ವಿತಃ |
ಸತ್ಯಾನುರೋಧಾತ್ ಸಮಯೇ ವೇಲಾಂ ಸ್ವಾಂ ನಾತಿವರ್ತತೇ || 2.14.6 ||

ಸತ್ಯಮೇಕಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯೇ ಧರ್ಮಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ |
ಸತ್ಯಮೇವಾಕ್ಷಯಾ ವೇದಾಃ ಸತ್ಯೇನಾವಾಪ್ಯತೇ ಪರಂ || 2.14.7 ||

ಸತ್ಯಂ ಸಮನುವರ್ತಸ್ವ ಯದಿ ಧರ್ಮೇ ಧೃತಾ ಮತಿಃ |
ಸ ವರಃ ಸಫಲೋ ಮೇಽಸ್ತು ವರದೋ ಹ್ಯಸಿ ಸತ್ತಮ || 2.14.8 ||

ಧರ್ಮಸ್ಯೈವಾಭಿಕಾಮಾರ್ಥಂ ಮಮ ಚೈವಾಭಿಚೋದನಾತ್ |
ಪ್ರವ್ರಾಜಯ ಸುತಂ ರಾಮಂ ತ್ರಿಃ ಖಲು ತ್ವಾಂ ಬ್ರವೀಮ್ಯಹಂ || 2.14.9 ||

ಸಮಯಂ ಚ ಮಮಾರ್ಯೇಮಂ ಯದಿ ತ್ವಂ ನ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ಅಗ್ರತಸ್ತೇ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಜೀವಿತಂ || 2.14.10 ||

ಏವಂ ಪ್ರಚೋದಿತೋ ರಾಜಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ನಿರ್ವಿಶಂಕಯಾ |
ನಾಶಕತ್ ಪಾಶಮುನ್ಮೋಕ್ತುಂ ಬಲಿರಿಂದ್ರಕೃತಂ ಯಥಾ || 2.14.11 ||

ಉದ್ಭ್ರಾಂತಹೃದಯಶ್ಚಾಪಿ ವಿವರ್ಣವದನೋಽಭವತ್ |
ಸ ಧುರ್ಯೋ ವೈ ಪರಿಸ್ಪಂದನ್ ಯುಗಚಕ್ರಾಂತರಂ ಯಥಾ || 2.14.12 ||

ವಿಕಲಾಭ್ಯಾಂ ಚ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಪಶ್ಯನ್ನಿವ ಭೂಮಿಪಃ |
ಕೃಚ್ಛಾ ದ್ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸಂಸ್ತಭ್ಯ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.14.13 ||

ಯಸ್ತೇ ಮಂತ್ರಕೃತಃ ಪಾಣಿರಗ್ನೌ ಪಾಪೇ ಮಯಾ ಧೃತಃ |
ಸಂತ್ಯಜಾಮಿ ಸ್ವಯಂ ಚೈವ ತವ ಪುತ್ರಂ ಸಹ ತ್ವಯಾ || 2.14.14 ||

ಪ್ರಯಾತಾ ರಜನೀ ದೇವಿ ಸೂರ್ಯಸ್ಯೋದಯನಂ ಪ್ರತಿ |
ಅಭಿಷೇಕಾಯ ಹಿ ಜನಸ್ತ್ವರಯಿಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಧ್ರುವಂ || 2.14.15 ||

ರಾಮಾಭಿಷೇಕಸಂಭಾರೈಸ್ತದರ್ಥಮುಪಕಲ್ಪಿತ್ಯೈಃ |
ರಾಮಃ ಕಾರಯಿತವ್ಯೋ ಮೇ ಮೃತಸ್ಯ ಸಲಿಲಕ್ರಿಯಾಂ || 2.14.16 ||

ಸಪುತ್ರಯಾ ತ್ವಯಾ ನೈವ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಸಲಿಲಕ್ರಿಯಾ |
ವ್ಯಾಹಂತಾಸ್ಯಶುಭಾಚಾರೇ ಯದಿ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಂ || 2.14.17 ||

ನ ಶಕ್ತೋಽದ್ಯಾಸ್ಮ್ಯಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೂರ್ವಂ ತಥಾಮುಖಂ |
ಹತಹರ್ಷಂ ತಥಾನಂದಂ ಪುನರ್ಜನಮವಾಜ್ಞುಖಂ || 2.14.18 ||

ತಾಂ ತಥಾ ಬ್ರುವತಸ್ತಸ್ಯ ಭೂಮಿಪಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪ್ರಭಾತಾ ಶರ್ವರೀ ಪುಣ್ಯಾ ಚಂದ್ರನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿನೀ || 2.14.19 ||

ತತಃ ಪಾಪಸಮಾಚಾರಾ ಕೈಕೇಯೀ ಪಾರ್ಥಿವಂ ಪುನಃ |
ಉವಾಚ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಾ ರೋಷಮೂರ್ಚ್ಛಿತಾ || 2.14.20 ||

ಕಿಮಿದಂ ಭಾಷಸೇ ರಾಜನ್ ವಾಕ್ಯಂ ಗರರುಜೋಪಮಂ |
ಆನಾಯಯಿತುಮಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಪುತ್ರಂ ರಾಮಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 2.14.21 ||

ಸ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯೇ ಮಮ ಸುತಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಂ ವನೇಚರಂ |
ನಿಸಪತ್ನಾಂ ಚ ಮಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 2.14.22 ||

ಸ ತುನ್ನ ಇವ ತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ಪ್ರತೋದೇನ ಹಯೋತ್ತಮಃ |
ರಾಜಾ ಪ್ರಚೋದಿತೋಽಭೀಕ್ಷ್ಣಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 2.14.23 ||

ಧರ್ಮಬಂಧೇನ ಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ನಷ್ಟಾ ಚ ಮಮ ಚೇತನಾ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಧಾರ್ಮಿಕಂ || 2.14.24 ||

ತತಃ ಪ್ರಭಾತಾಂ ರಜನೀಮುದಿತೇ ಚ ದಿವಾಕರೇ |
ಪುಣ್ಯೇ ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗೇ ಚ ಮುಹೂರ್ತೇ ಚ ಸಮಾಗತೇ || 2.14.25 ||

ವಸಿಷ್ಠೋ ಗುಣಸಂಪನ್ನಃ ಶಿಷ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತಸ್ತಥಾ |
ಉಪಗೃಹ್ಯಾಶು ಸಂಭಾರಾನ್ ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೋತ್ತಮಂ || 2.14.26 ||

ಸಿಕ್ತಸಮಾರ್ಜಿತಪಥಾಂ ಪತಾಕೋತ್ತಮಭೂಷಿತಾಂ |
ಸಂಹೃಷ್ಟಮನುಜೋಪೇತಾಂ ಸಮೃದ್ಧವಿಪಣಾಪಣಾಂ || 2.14.27 ||

ಮಹೋತ್ಸವಸಮಾಯುಕ್ತಾಂ ರಾಘವಾರ್ಥೇ ಸಮುತ್ಸುಕಾಂ |
ಚಂದನಾಗುರುಧೂಪೈಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ಪರಿಧೂಮಿತಾಂ || 2.14.28 ||

ತಾಂ ಪುರೀಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಪುರಂದರಪುರೋಪಮಾಂ |
ದದರ್ಶಾಂತಃಪುರಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾನಾದ್ವಜಗಣಾಯುತಂ || 2.14.29 ||

ಪೌರಜಾನಪದಾಕೀರ್ಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರುಪಶೋಭಿತಂ |
ಯಷ್ಟಿಮದ್ಭಿಃ ಸುಸಂಪೂರ್ಣಂ ಸದಶ್ವೈಃ ಪರಮಾರ್ಚಿತೈಃ || 2.14.30 ||

ತದಂತಃಪುರಮಾಸಾದ್ಯ ವ್ಯತಿಚಕ್ರಾಮ ತಂ ಜನಂ |
ವಸಿಷ್ಠಃ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಪರಮರ್ಷಿಭಿರಾವೃತಃ || 2.14.31 ||

ಸ ತ್ವಪಶ್ಯದ್ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಂ ಸುಮಂತ್ರಂ ನಾಮ ಸಾರಥಿಂ |
ದ್ವಾರೇ ಮನುಜಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಚಿವಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಂ || 2.14.32 ||

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೂತಪುತ್ರಂ ವಿಶಾರದಂ |
ವಸಿಷ್ಠಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಚಕ್ಷ್ವ ನೃಪತೇರ್ಮಾಮಿಹಾಗತಂ || 2.14.33 ||

ಇಮೇ ಗಂಗೋದಕಘಟಾಃ ಸಾಗರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಕಾಂಚನಾಃ |
ಔದುಂಬರಂ ಭದ್ರಪೀಠಮಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮಾಹೃತಂ || 2.14.34 ||

ಸರ್ವಬೀಜಾನಿ ಗಂಧಾಶ್ಚ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಕ್ಷೌದ್ರಂ ದಧಿ ಘೃತಂ ಲಾಜಾ ದರ್ಭಾಃ ಸುಮನಸಃ ಪಯಃ || 2.14.35 ||

ಅಷ್ಟೌ ಚ ಕನ್ಯಾ ರುಚಿರಾ ಮತ್ತಶ್ಚ ವರವಾರಣಃ |
ಚತುರಶ್ವೋ ರಥಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಸ್ತ್ರಂಶೋ ಧನುರುತ್ತಮಂ || 2.14.36 ||

ವಾಹನಂ ನರಸಂಯುಕ್ತಂ ಛತ್ರಂ ಚ ಶಶಿಸನ್ನಿಭಂ |
ಶ್ವೇತೇ ಚ ವಾಲವ್ಯಜನೇ ಭೃಂಗಾರಂ ಚ ಹಿರಣ್ಮಯಂ || 2.14.37 ||

ಹೇಮದಾಮಪಿನದ್ಧಶ್ಚ ಕಕುದ್ಮಾನ್ ಪಾಂಡುರೋ ವೃಷಃ |
ಕೇಸರೀ ಚ ಚತುರ್ದಂಷ್ಟೋ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹಾಬಲಃ || 2.14.38 ||

ಸಿಂಹಾಸನಂ ವ್ಯಾಘ್ರತನುಃ ಸಮಿಧಶ್ಚ ಹುತಾಶನಃ |
ಸರ್ವೇ ವಾದಿತ್ರಸಂಘಾಶ್ಚ ವೇಶ್ಯಾಶ್ಚಾಲಂಕೃತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 2.14.39 ||

ಆಚಾರ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗಾವಃ ಪುಣ್ಯಾಶ್ಚ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಪೌರಜಾನಪದಶ್ರೇಷ್ಠಾ ನೈಗಮಾಶ್ಚ ಗಣೈಃ ಸಹ || 2.14.40 ||

ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಬಹವಃ ಪ್ರೀಯಮಾಣಾಃ ಪ್ರಿಯಂವದಾಃ |
ಅಭಿಷೇಕಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸಹ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪಾರ್ಥಿವೈಃ || 2.14.41 ||

ತ್ವರಯಸ್ವ ಮಹಾರಾಜಂ ಯಥಾ ಸಮುದಿತೇಽಹನಿ |
ಪುಷ್ಯೇ ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗೇ ಚ ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 2.14.42 ||

ಇತಿ ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೂತಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸ್ತುವನ್ ನೃಪತಿಶಾರ್ದೂಲಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ನಿವೇಶನಂ || 2.14.43 ||

ತಂ ತು ಪೂರ್ವೋದಿತಂ ವೃದ್ಧಂ ದ್ವಾರಸ್ಥಾ ರಾಜಸಮ್ಮತಾಃ |
ನ ಶೇಕುರಭಿಸಂರೋದ್ಧಂ ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷವಃ || 2.14.44 ||

ಸ ಸಮೀಪಸ್ಥಿತೋ ರಾಜ್ಞಸ್ತಾಮವಸ್ಥಾಮಜ್ಞಿವಾನ್ |
ವಾಗ್ಭಿಃ ಪರಮತುಷ್ಟಾಭಿರಭಿಷ್ಟೋತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ || 2.14.45 ||

ತತಃ ಸೂತೋ ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ |
ಸುಮಂತ್ರಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂರ್ವತ್ವಾ ತುಷ್ಟಾವ ಜಗತೀಪತಿಂ || 2.14.46 ||

ಯಥಾ ನಂದತಿ ತೇಜಸ್ವೀ ಸಾಗರೋ ಭಾಸ್ಕರೋದಯೇ |
ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ತಥಾ ನಂದಯ ನಸ್ತತಃ || 2.14.47 ||

ಇಂದ್ರಮಸ್ಯಾಂ ತು ವೇಲಾಯಾಮಭಿತುಷ್ಟಾವ ಮಾತಲಿಃ |
ಸೋಽಜಯದ್ ದಾನವಾನ್ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಥಾ ತ್ವಾಂ ಬೋಧಯಾಮ್ಯಹಂ || 2.14.48 ||

ವೇದಾಃ ಸಹಾಂಗಾ ವಿದ್ಯಾಶ್ಚ ಯಥಾ ಹ್ಯಾತ್ಮಭುವಂ ಪ್ರಭುಂ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಬೋಧಯಂತ್ಯದ್ಯ ತಥಾ ತ್ವಾಂ ಬೋಧಯಾಮ್ಯಹಂ || 2.14.49 ||

ಆದಿತ್ಯಃ ಸಹ ಚಂದ್ರೇಣ ಯಥಾ ಭೂತಧರಾಂ ಶುಭಾಂ |
ಬೋಧಯತ್ಯದ್ಯ ಪೃಥಿವೀಂ ತಥಾ ತ್ವಾಂ ಬೋಧಯಾಮ್ಯಹಂ || 2.14.50 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಸುಮಹಾರಾಜ ಕೃತಕೌತುಕಮಂಗಲಃ |
ವಿರಾಜಮಾನೋ ವಪುಷಾ ಮೇರೋರಿವ ದಿವಾಕರಃ || 2.14.51 ||

ಸೋಮಸೂರ್ಯೌ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಶಿವವೈಶ್ರವಣಾವಪಿ |
ವರುಣಶ್ಚಾಗ್ನಿರಿಂದ್ರಶ್ಚ ವಿಜಯಂ ಪ್ರದಿಶಂತು ತೇ || 2.14.52 ||

ಗತಾ ಭಗವತೀ ರಾತ್ರಿಃ ಕೃತಂ ಕೃತ್ಯಮಿದಂ ತವ |
ಬುದ್ಧ್ಯಸ್ವ ನೃಪಶಾದೂರ್ಲ ಕುರು ಕಾರ್ಯಮನಂತರಂ || 2.14.53 ||

ಉದತಿಷ್ಠತ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮಗ್ರಮಭಿಷೇಚನಂ |
ಪೌರಜಾನಪದಾಶ್ಚಾಪಿ ನೈಗಮಶ್ಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 2.14.54 ||

ಸ್ವಯಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಜ್ಞಾಪ್ಯತಾಂ ರಾಜನ್ ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಂ || 2.14.55 ||

ಯಥಾ ಹ್ಯಪಾಲಾಃ ಪಶವೋ ಯಥಾ ಸೇನಾ ಹ್ಯನಾಯಕಾ |
ಯಥಾ ಚಂದ್ರಂ ವಿನಾ ರಾತ್ರಿಯಥಾ ಗಾವೋ ವಿನಾ ವೃಷಂ || 2.14.56 ||

ಏವಂ ಹಿ ಭವಿತಾ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಯತ್ರ ರಾಜಾ ನ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಏವಂ ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾಂತ್ವಪೂರ್ವಮಿವಾರ್ಥವತ್ || 2.14.57 ||

ಅಭ್ಯಕೀರ್ಯತ ಶೋಕೇನ ಭೂಯ ಏವ ಮಹೀಪತಿಃ |
ತತಸ್ತು ರಾಜಾ ತಂ ಸೂತಂ ಸನ್ನಹರ್ಷಃ ಸುತಂ ಪ್ರತಿ || 2.14.58 ||

ಶೋಕರಕ್ತೇಕ್ಷಣಃ ಶ್ರೀಮಾನುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯೋವಾಚ ಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ವಾಕ್ಯೈಸ್ತು ಖಲು ಮರ್ಮಾಣಿ ಮಮ ಭೂಯೋ ನಿಕ್ಮಂತಸಿ || 2.14.59 ||

ಸುಮಂತ್ರಃ ಕರುಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೀನಂ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಂ |
ಪ್ರಗೃಹೀತಾಂಜಲಿಃ ಕಿಂಚಿತ್ ತಸ್ಮಾದ್ ದೇಶಾದಪಾಕ್ರಮತ್ || 2.14.60 ||

ಯದಾ ವಕ್ತುಂ ಸ್ವಯಂ ದೈನ್ಯಾನ್ನ ಶಶಾಕ ಮಹೀಪತಿಃ |
ತದಾ ಸುಮಂತ್ರಂ ಮಂತ್ರಜ್ಞಾ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ || 2.14.61 ||

ಸುಮಂತ್ರ ರಾಜಾ ರಜನೀಂ ರಾಮಹರ್ಷಸಮುತ್ಸುಕಃ |
ಪ್ರಜಾಗರಪರಿಶ್ರಾಂತೋ ನಿದ್ರಾವಶಮುಪಾಗತಃ || 2.14.62 ||

ತದ್ ಗಚ್ಛ ತ್ವರಿತಂ ಸೂತ ರಾಜಪುತ್ರಂ ಯಶಸ್ವಿನಂ |
ರಾಮಮಾನಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ || 2.14.63 ||

ಅಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜವಚನಂ ಕಥಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಭಾಮಿನಿ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಮಂತ್ರಿಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜಾ ಮಂತ್ರಿಣಮಬ್ರವೀತ್ || 2.14.64 ||

ಸುಮಂತ್ರ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಸುಂದರಂ |
ಸ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಹೃದಯೇನ ನನಂದ ಚ || 2.14.65 ||

ನಿರ್ಜಗಾಮ ಚ ಸ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತ್ವರಿತೋ ರಾಜಶಾಸನಾತ್ |
ಸುಮಂತ್ರಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ತ್ವರಿತಂ ಚೋದಿತಸ್ತಯಾ || 2.14.66 ||

ವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಮಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥೇ ಇಹಾಯಾಸ್ಯತಿ ಧರ್ಮರಾಟ್ |
ಇತಿ ಸೂತೋ ಮತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಪುನಃ || 2.14.67 ||

ನಿರ್ಜಗಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಘವಸ್ಯ ದಿದೃಕ್ಷಯಾ |
ಸಾಗರಹೃದಸಂಕಾಶಾತ್ಸುಮಂತ್ರೋಽಂತಃಪುರಾಚ್ಛುಭಾತ್ |
ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಜನಸಂಬಾಧಂ ದದರ್ಶ ದ್ವಾರಮಗ್ರತಃ || 2.14.68 ||

ತತಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ ಸಹಸಾ ವಿನಿಸೃತೋ
ಮಹೀಪತೇರ್ಧ್ವಾರಗತಾನ್ ವಿಲೋಕಯನ್ |
ದದರ್ಶ ಪೌರಾನ್ ವಿವಿಧಾನ್ ಮಹಾಧನಾ -
ನುಪಸ್ಥಿತಾನ್ ದ್ವಾರಮುಪೇತ್ಯ ವಿಷ್ಠಿತಾನ್ || 2.14.69 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||